

Sygn. akt II Ca 422/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 czerwca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Kielcach Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Sławomir Buras

Sędziowie SSO Teresa Strojnowska

SSR (del) Anna Kluźniak

Protokolant starszy protokolant sądowy Beata Wodecka

po rozpoznaniu w dniu 28 maja 2015 roku

na rozprawie

sprawy z powództwa Towarzystwa (...) Spółka Akcyjna we W.

przeciwko S. B.

z udziałem interwenienta ubocznego po stronie pozwanej - (...) Spółka Akcyjna w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 22 grudnia 2014 roku sygn. akt VIII C 428/13

I. zmienia zaskarżony wyrok:

1) w punkcie II (drugim) w całości i zasądza od S. B. na rzecz Towarzystwa (...) Spółka Akcyjna we W. dodatkową kwotę 842,88 (osiemset czterdzieści dwa 88/100) złotych wraz z każdorazowymi odsetkami ustawowymi od dnia 21 kwietnia 2012r. do dnia zapłaty;

2) w punkcie III (trzecim) w całości i zasądza od S. B. na rzecz Towarzystwa (...) Spółka Akcyjna we W. kwotę 227 (dwieście dwadzieścia siedem złotych) tytułem kosztów procesu;

3) w punkcie IV (czwartym) w całości i nakazuje pobrać od (...) Spółka Akcyjna w W. na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Kielcach) kwotę 656,42 (sześćset pięćdziesiąt sześć 42/100) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;

4) w punktach V i VI (piątym i szóstym) poprzez uchylenie zawartych w nich rozstrzygnięć;

II. zasądza od S. B. na rzecz Towarzystwa (...) Spółka Akcyjna we W. kwotę 133 (sto trzydzieści trzy) złote tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

.

Sygn. akt II Ca 422/15

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 11 czerwca 2015 roku.

Wyrokiem z dnia 22 grudnia 2014 roku, sygn. akt VIII C 428/13, Sąd Rejonowy w Kielcach zasądził od pozwanej S. B. na rzecz powoda Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą we W. kwotę 310,69 zł wraz z odsetkami ustawowymi w wysokości 13% w stosunku rocznym od dnia 21 kwietnia 2012 roku do dnia 22 grudnia 2014 roku i dalszymi każdorazowymi odsetkami ustawowymi do dnia zapłaty, zaś w pozostałej części oddalił powództwo. Ponadto zasądził od powoda Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą we W. na rzecz interwenienta ubocznego (...) S.A. kwotę 114,77 zł tytułem zwrotu wydatków. Sąd nakazał pobrać od powoda Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą we W. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 656,42 zł tytułem nieuiszczonych wydatków, odstąpił od obciążania pozwanej S. B. kosztami procesu od oddalonej części powództwa, zaś pozostałe koszty procesu między stronami wzajemnie zniósł.

Sąd Rejonowy powyższy wyrok oparł na następujących ustaleniach faktycznych:

S. B. zamieszkiwała w lokalu przy ulicy (...) w K., powyżej usytuowanego w tym samym pionie, piętro niżej, mieszkania M. P.. S. B. posiadała ubezpieczenie w (...) S.A., obejmujące odpowiedzialność cywilną za szkody wyrządzone osobom trzecim, w związku z mieniem posiadanym w mieszkaniu, zaś M. P. posiadał ubezpieczenie mieszkania w Towarzystwie (...) S.A. Dnia 7 stycznia 2012 roku w mieszkaniu S. B., na skutek zatkania korka w wannie, doszło do przepełnienia jej wodą i zalania mieszkania M. P.. Poszkodowany zgłosił szkodę do swojego ubezpieczyciela, zaś Towarzystwo (...) S.A. przeprowadziło postępowanie likwidacyjne w zakresie szkody i wypłaciło poszkodowanemu kwotę 1.153,57 zł tytułem odszkodowania. Poszkodowany M. P. zgłosił szkodę również do ubezpieczyciela S. B., (...) S.A., które po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego wypłaciło mu kwotę 842,43 zł. Pismem z dnia 26 marca 2012 roku Towarzystwo (...) S.A. wezwało S. B. do zapłaty kwoty 1.153,57 zł, co stanowiło kwotę wypłaconą poszkodowanemu. Pozwana nie zapłaciła w/w kwoty we wskazanym w wezwaniu do zapłaty terminie i zwróciła się pisemnie do Towarzystwa (...) o nieobciążanie jej obowiązkiem zapłaty.

Przy uwzględnieniu powyższych ustaleń, Sąd I instancji uznał, iż powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie. Wskazał, iż mieszkanie M. P. zostało zalane jednokrotnie, przy czym szkoda z tego tytułu została zgłoszona do dwóch ubezpieczycieli (poszkodowanego i sprawcy) jako dwa odrębne zdarzenia, a w konsekwencji poszkodowany otrzymał dwa odszkodowania. (...) S.A., wypłacając M. P. odszkodowanie za ubezpieczoną S. B., pokryło częściowo szkodę – pozwana spełniła zatem swoje zobowiązanie względem M. P. do kwoty 842,83 zł, gdy całkowita wartość szkody wyniosła 1.153,57 zł.

W ocenie Sądu Rejonowego nie było podstaw do zasądzenia od pozwanej na rzecz powoda kwoty odpowiadającej całości ustalonego i wypłaconego przez Towarzystwo (...) S.A. odszkodowania, ponieważ pozwana w części spełniła swoje świadczenie. Stronie powodowej przysługuje natomiast uprawnienie do żądania regresu w zakresie różnicy między wypłaconym przez nią odszkodowaniem, a kwotą wypłaconą poszkodowanemu przez ubezpieczyciela pozwanej, tj. 310,69 zł. O odsetkach od tej kwoty orzeczono zgodnie z treścią art. 455 k.c., zasądzając je od dnia następnego po dniu wskazanym przez powoda jako termin spełnienia świadczenia. W zakresie kosztów opinii biegłego, na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, zasądzono od powoda Towarzystwa (...) S.A. kwotę 656,42 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych oraz kwotę 114,77 zł na rzecz interwenienta ubocznego (...) S.A. Sąd odstąpił od obciążania pozwanej kosztami procesu w oddalonej części powództwa i zniósł pozostałe koszty procesu między stronami.

Apelację od tego wyroku wywiodła strona powodowa, która zarzuciła naruszenie przepisu prawa materialnego, a to art. 828 § 1 k.c., poprzez błędne przyjęcie przez Sąd I instancji, że pozwana nie jest zobowiązana do zapłaty należności dochodzonej przez powoda z tytułu wypłaconego poszkodowanemu odszkodowania w zakresie, w jakim odszkodowanie to wypłacone zostało poszkodowanemu przez innego ubezpieczyciela (interwenienta ubocznego), gdy powodowi przysługuje roszczenie wobec sprawcy szkody (pозwanej) w wysokości całego wypłaconego poszkodowanemu odszkodowania.

W oparciu o ten zarzut skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zmianę pkt. II i zasądzenie pod pozwaną na rzecz powoda kwoty 842,88 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 21 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwaną na rzecz powoda kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Odpowiedź na apelację powoda wniósł interwenient uboczny – (...) S.A., w której wniósł o oddalenie tejże apelacji w całości z uwagi na niezasadność podniesionego zarzutu obrazy prawa materialnego, oraz o zasądzenie od powoda na rzecz interwenienta ubocznego kosztów postępowania apelacyjnego w niniejszej sprawie wraz z kosztami zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy podziela w całości ustalenia Sądu Rejonowego w zakresie oceny dowodów i przyjmuje je za własne.

Zarzut apelacji, sformułowany jako naruszenie prawa materialnego (art. 828 § 1 k.c.) był uzasadniony. Sąd I instancji prawidłowo ustalił fakty wynikające z zebranego materiału dowodowego, a następnie wyprowadził z tegoż materiału dowodowego prawidłowe wnioski. Sąd ten nie dokonał jednak prawidłowej subsumpcji, wadliwie stosując przepisy prawa materialnego.

Oceniając zasadność oraz wysokość roszczenia regresowego powoda, Sąd I instancji uznał, iż pozwana spełniła swoje świadczenie do wysokości 842,83 zł. Przyczyną tejże oceny było ustalenie, iż ubezpieczyciel – (...) S.A., będący interwenientem ubocznym w sprawie – pokrył do takiej wysokości szkodę, przyznając poszkodowanemu odszkodowanie w w/w kwocie. Sąd Rejonowy stwierdził, że pozwana w tym zakresie nie jest zobowiązana do zapłaty, odpowiedzialna jest zaś tylko do wysokości kwoty 310,69 zł – co stanowi różnicę pomiędzy kwotą wypłaconą przez powoda poszkodowanemu tytułem odszkodowania, a kwotą odszkodowania wypłaconą przez interwenienta ubocznego.

Zapłaty tego nie można podzielić. W art. 828 § 1 k.c. uregulowane zostały uprawnienia regresowe ubezpieczyciela do podmiotów pozostających poza stosunkiem ubezpieczenia. Zgodnie z powyższym przepisem, jeżeli nie umówiono się inaczej, z dniem zapłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela, roszczenie ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na ubezpieczyciela do wysokości zapłaconego odszkodowania, przy czym jeżeli ubezpieczyciel pokrył tylko część szkody, ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem ubezpieczyciela. Istota tego regresu polega na zmianie wierzyciela w stosunku zobowiązaniowym między poszkodowanym, a osobą odpowiedzialną za szkodę przez wejście ubezpieczyciela w miejsce poszkodowanego, a następnie na realizacji roszczenia. Przesłankami nabycia przez ubezpieczyciela tego uprawnienia są: istnienie odpowiedzialności sprawcy oraz uprzednia zapłata odszkodowania na rzecz poszkodowanego.

Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2009 r., sygn. akt V CSK 447/08, „skoro bowiem przesłanką nabycia roszczeń przez ubezpieczyciela jest w świetle art. 828 § 1 k.c. zapłata odszkodowania ubezpieczeniowego, to o jej spełnieniu przesądza sam fakt zapłaty odszkodowania w wykonaniu umowy ubezpieczenia. Chcąc zakwestionować spełnienie tej przesłanki, sprawca szkody mógłby zatem powołać się na nieważność umowy ubezpieczenia lub brak zapłaty odszkodowania.” W procesie o regres osobie odpowiedzialnej za szkodę przysługują przeciwko ubezpieczycielowi zasadniczo te same zarzuty, które miała przeciwko poszkodowanemu w chwili powzięcia wiadomości o zmianie wierzyciela.

Nie ulega wątpliwości, że S. B. ponosi odpowiedzialność za szkodę zaistniałą na skutek zalania mieszkania M. P.. Jego ubezpieczyciel – Towarzystwo (...) S.A., po przeprowadzonym postępowaniu likwidacyjnym, wypłacił mu odszkodowanie w kwocie 1.153,57 zł. Pozwana nie podnosiła w toku procesu żadnych okoliczności, które uzasadniałyby ocenę, że umowa ubezpieczenia M. P. była dotknięta wadą nieważności lub Towarzystwo (...) S.A. nie wypłaciło

odszkodowania w w/w kwocie. Roszczenie regresowe powoda o zapłatę wskazanej powyżej kwoty powstało zatem w chwili zapłaty odszkodowania M. P..

Wymaga wskazania, iż mając na uwadze wyżej przedstawione rozważania prawne niewątpliwym jest, że okolicznością irrelevantną dla niniejszej sprawy jest wypłacenie przez ubezpieczyciela pozwanej odszkodowania na rzecz poszkodowanego za to samo zdarzenie. Powyższe nie uzasadnia, również częściowego, zwolnienia pozwanej od zapłacenia całości kwoty, którą poniósł ubezpieczyciel poszkodowanego. Zaspokojenie roszczeń regresowych z art. 828 § 1 k.c. nie może bowiem nastąpić w inny sposób, niż poprzez zapłatę kwoty odpowiadającej wypłaconemu odszkodowaniu na rzecz ubezpieczyciela, nie zaś jakiegokolwiek innego podmiotu, w tym poszkodowanego. Stosunek zobowiązaniowy uległ bowiem zmianie w ten sposób, że wierzycielem w zakresie 1.153,57 zł jest Towarzystwo (...) S.A., nie M. P., zatem istniejące ewentualnie inne roszczenia do tego ostatniego nie wpływają na zakres roszczeń regresowych przysługujących powodowi wobec pozwanej.

W niniejszej sprawie nie zachodzą okoliczności mogące poddać w wątpliwość zasadność roszczenia regresowego powoda. Z tego powodu Sąd II instancji, uwzględniając apelację powoda i uznając wyrok Sądu Rejonowego za nieprawidłowy, zmienił go na podstawie art. 386 § 1 k.p.c.

W punkcie II wyrok Sądu I instancji został zmieniony w ten sposób, że Sąd zasądził od S. B. na rzecz Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą we W. dodatkową kwotę 842,88 zł wraz z każdorazowymi odsetkami ustawowymi od dnia 21 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty, co stanowi uprzednio nie zasądzoną część odszkodowania wypłaconego poszkodowanemu przez powoda.

Punkt III wyroku zmieniono w ten sposób, że zasądzono od S. B. na rzecz Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą we W. kwotę 227 zł tytułem kosztów procesu. W zakresie kosztów procesu Sąd Okręgowy zastosował art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. Pozwana przegrywając proces, jest obowiązana do zwrotu kosztów procesu stronie powodowej. Na koszty procesu złożyły się następujące kwoty: 30 zł – opłata od pozwu na podstawie art. 19 ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych; 180 zł – koszty zastępstwa procesowego na podstawie § 2 pkt 1 i 2 w zw. z par 5 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu; 17 zł – opłata skarbową od pełnomocnictwa.

Punkt IV wyroku zmieniono w ten sposób, że nakazano pobrać od (...) S.A. kwotę 656,42 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych. Sąd Okręgowy w oparciu o art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 107 k.p.c. obciążył interwenienta ubocznego kosztami samoistnej czynności procesowej interwenienta w postaci sporządzonej na potrzeby niniejszego postępowania opinii biegłego, której koszt wyniósł 1056,42 zł. Sąd Okręgowy uwzględnił przy tym, iż interwenient uiścił uprzednio zaliczkę w kwocie 400 zł.

Punkty sentencji wyroku: V (odstąpienie od obciążania pozwanej kosztami procesu od oddalonej części powództwa) i VI (wzajemne znoszenie przez strony kosztów procesu) zostały uchylone ze względu na odmienne rozstrzygnięcie merytoryczne Sądu II instancji.

W zakresie kosztów postępowania apelacyjnego Sąd zasądził od S. B. na rzecz Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą we W. kwotę 133 zł tytułem kosztów procesu. W zakresie kosztów procesu Sąd Okręgowy zastosował art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. Na koszty postępowania złożyły się następujące kwoty: 43 zł – opłata od apelacji na podstawie art. 18 ust. 2 w zw. z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych; 90 zł – koszty zastępstwa procesowego na podstawie § 13 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. § 5 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

SSR(del) Anna Kluźniak SSO Sławomir Buras SSO Teresa Strojnowska